

COSTEȘTI, Ialoveni: Transparența și implicarea au devenit tradiție

Continuăm seria din 5 articole despre felul în care autoritățile locale din 5 sate din zona centrala republicii asigură transparența în procesul decizională și consultările publice cu cetățenii. Articolele apar în cadrul proiectului implementat de Centrul CONTACT din Chișinău - „Sporirea transparenței administrației publice locale în Republica Moldova prin implementarea politicilor participative”.

Cele 5 localități monitorizate de ziarul ”Adevărul de Anenii Noi” și postul de radio TEMP 104.4 fm sunt: Chetrosu, Gura Bîcului, Mereni (r-nul Anenii Noi), Costești (Ialoveni) și Dubăsarii Vechi (Criuleni). În articolul cu numărul 2 vă propunem o analiză a situației la capitolele transparență și consultări în satul Costești, raionul Ialoveni, o localitate cu aproape 11 mii de locuitori.

În acest context, ca și în cazul articolului precedent – despre primăria Chetrosu, Anenii Noi - vom încerca să vă prezentăm 2 opinii diferite privind modul în care administrația locală din sat în își face datoria: opinia primarului, doamnei Natalia Petrea și opinia societății civile, reprezentată de reprezentantul asociației ”Alternativa” din sat, domnul Tudor Mereacre.

PRIMARUL: ”TRANSPARENȚA ȘI IMPLICAREA AU DEVENIT TRADIȚIE”

Anume asta afirmă doamna primar de Costești și, se pare, are dreptate. Din 2015, de când a fost aleasă în această funcție, a inaugurat site-ul oficial al primăriei și consiliului sătesc www.costesti.md, iar ulterior a apărut și pagina de facebook a administrației locale.

Astfel, locuitorii Costeștilor se pot informa oricând despre licitații, achiziții publice, rapoartele anuale de activitate, rapoartele de audit, dar și, foarte important, să poată citi proiectele de decizii ale legislativului local, dar și să consulte deciziile deja adoptate. Am verificat personal mai multe rubrici ale site-ului și m-am convins că conține destul de multe informații importante cetățenilor care vor să afle cum ce ”respiră” administrația publică. Sunt publicate deciziile consiliului sătesc din 22 ianuarie 2019, iar ședința de consiliu din 23 aprilie curent a fost anunțată prealabil atât pe site, cât și pe pagina de facebook a primăriei, respectând termenii. Se conțin unele informații poate cam învechite la capitolul ”achiziții publice”, dar să nu uităm de faptul că din octombrie anul trecut aproape toate achizițiile publice sunt desfășurate online pe câteva platforme, printre care achizitii.md, fapt pentru care costeștenii care vor să se informeze cum sunt cheltuiți banii publici o pot face și fără a apela la site-ul primăriei.

Din 2017 ședințele consiliului sătesc sunt transmise online. În cadrul

unui proiect al Consiliului Europei primăria Costești a beneficiat de un grant în valoare de 12 mii de euro, în baza căruia au fost montate camere pentru transmisiunile live. Transmisiunile live aduc și critici din partea unor costeșteni, susține doamna primar, însă aduce mai multă din partea majorității, care poate vedea cu proprii ochi cum au loc ședințele consiliului și care sunt deciziile care sunt adoptate.

În cadrul unui alt proiect, numit ”Comunitatea mea”, administrația locală publică cu regularitate buletine informative despre activitatea desfășurată – asta pentru că nu toți costeștenii stau cu ochii pe pagina web sau de facebook.

Aceasta politică transparentă a APL Costești a scutit administrația locală de contestații ale actelor normative locale și a rezultatelor licitațiilor sau achizițiilor publice, atât din partea cetățenilor, cât și a companiilor.

TRANSPARENȚA DECIZIONALĂ – CATEGORIE MĂSURABILĂ

Nu au întârziat să apară și unele rezultate – recunoașterea externă a progreselor primăriei Costești la capitolul ”transparență decizională”. Recent IDIS ”Viitorul” a clasat primăria Costești pe locul 8 în republică la acest capitol, în evoluție simțitoare față de anul 2015, cât satul se clasase pe locul 25 în același clasament.

Și raportul Centrului CONTACT din octombrie 2018, numit ”RAPORT DE CERCETARE AL STUDIULUI TRANSPARENȚA ADMINISTRAȚIEI PUBLICE LOCALE ÎN REPUBLICA MOLDOVA”

plasează APL Costești pe locul 1 din 10 comunități cercetate la capitolul ”Modalitățile de anunțare a ședințelor publice în prealabil” – în ceea ce privește anunțarea prealabilă a ședințelor consiliului sătesc prin intermediul site-ului și mass-media. Costești 5 din 10 comunități cercetate la capitolul ”Nivelul de informare a populației în legătură cu inițiativele primăriei ce vizează cetățenii și nivelul de încredere în deciziile autorităților publice locale” și pe locul 6 în ceea ce privește indicele ”Relația dintre cetățeni și Primărie/Consiliul local”.

Panourile informative sunt, potrivit aceluiași raport, partea slabă a activității primăriei, APL Costești clasându-se pe locul 8 din 10 la capitolul ”Existența panourilor informative în altă parte decât la primărie”, acest fapt compensându-se, probabil, prin site-ul web și pagina de facebook active.

Respectiv, aceeași costeșteni, potrivit aceluiași raport, se pare că apreciază ca foarte înaltă posibilitatea de a influența într-un fel sau altul deciziile luate de administrația locală (locul 1 la % în care respondenții consideră că pot influența

procesul de luare a deciziilor în localitate).

Transparența duce la implicare

Gradul destul de înalt de transparență în activitatea administrației locale a dus la o rată destul de înaltă de implicare și participare a cetățenilor în soluționarea problemelor comunității. Ca și în restul republicii, costeștenii se implică cu precădere atunci când au de înfruntat o problemă care îi privește direct, susține doamna primar. Sunt organizate consultări destul de frecvente cu localnicii atunci când trebuie să se implementeze

Costești sunt cele mai vizibile la nivel de comunitate din totalul de 10 localități chestionate.

Coordonatorul de proiect al ONG ”Alternativa”, dl Tudor Mereacre crede că în pofida progreselor înregistrate de APL Costești în ultimii ani, mai rămâne loc de mai bine. În acest context se înscrie proiectul finanțat de Centrul CONTACT și implementat de ”Alternativa” în Costești, care vine să rezolve unele neajunsuri în domeniul transparenței decizionale:

- Actualizarea paginii web a primăriei;
- Montarea a 10 panouri informative în 10 puncte diferite ale satului;
- Editarea unui buletin informativ permanent, care ar informa cetățenii fără acces la internet despre problemele comunității;
- Instalarea a 10 boxe de idei în mai multe instituții publice din sat.

Ultimul punct ni s-a părut interesant, pentru că ONG-ul are deja practica instalării unor boxe de idei - 3 la număr până acum – la primărie, poștă și liceu. Costeștenii apreciază pozitiv această modalitate de comunicare cu administrația locală, printre ei numărându-se și doamna Eugenia Bordeian, profesoară la liceul din sat, care a menționat că prin intermediul boxelor cetățenii care nu doresc să-și dezvăluie identitatea vin cu propuneri utile și chiar cu critici.

Proiectul finanțat de Centrul CONTACT, numit ”APL mai aproape de cetățeni” - contribuie și la o mai bună informare a cetățenilor cu privire la funcționarea primăriei și consiliului sătesc, oferind informații și traininguri de informare.

Dl Tudor Mereacre crede că ar mai fi domenii asupra cărora primăria și consiliul local ar trebui să mai lucreze. Printre ele se numără:

- a) Consultările publice – care ar trebuie să fie mai frecvente;
- b) Munca explicativă: e bine ca sătenii să înțeleagă bine de ce un proiect/o investiție este implementată într-o parte a satului și nu în alta, iar pentru asta e nevoie de explicare;
- Și cetățenii ar trebuie să vrea schimbări:
- a) Să vrea să-și cunoască drepturile și să se implice în apărarea lor;
- b) Să vină mai des la primărie pentru a cere actele de care au nevoie și a cunoaște care sunt atribuțiile

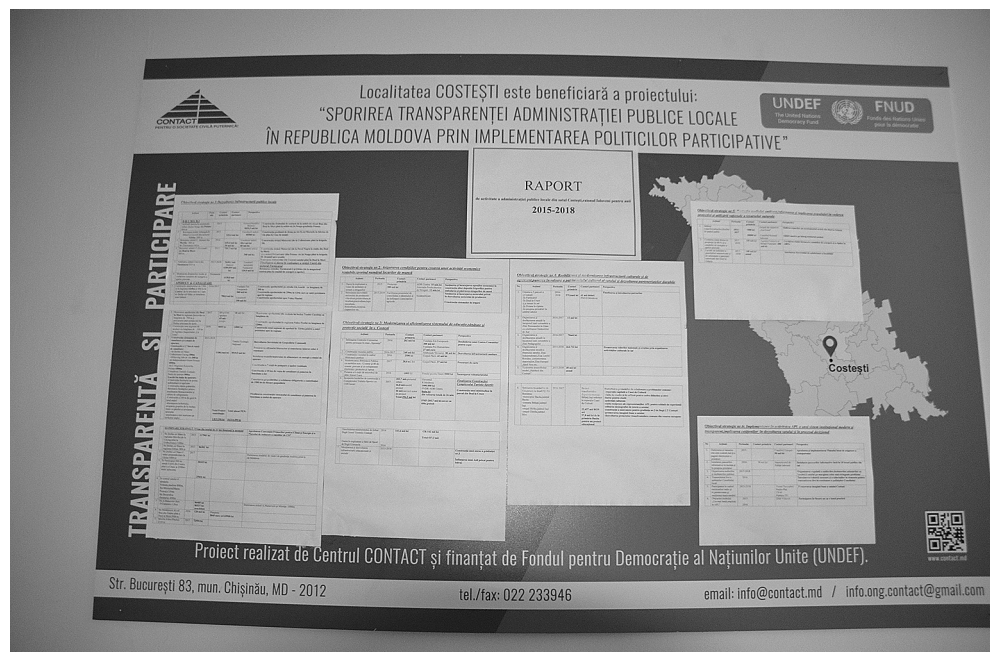
urmare din pagina 2

COSTEȘTI, Ialoveni: Transparența și implicarea au devenit tradiție

unui sau alt funcționar, astfel asigurându-se o mai bună comunicare bilaterală APL – cetățean;

atestate să fie continuate. Ultima componentă ni se pare chiar mai importantă, pentru că și la Costești, ca

Acest articol a devenit posibil datorită susținerii financiare acordate de Fondul pentru Democrație al Națiunii-

c) Să se informeze din surse corecte și multiple.

CONCLUZII

”Viitorul primar va fi obligat să continue cele începute de noi în perioada 2015-2019”. E o afirmație corectă sub 2 aspecte, credem noi prioritar: atât pentru că în ultimii 4 ani s-au înregistrat progrese vizibile în Costești în ceea ce privește transparența decizională și consultările publice, cât și pentru că costeștenii chiar au nevoie ca progresele

și în celelalte 9 localități din proiecte, dar și în toată republica, TRANSPARENȚA înseamnă ÎNCREDERE, iar încrederea în autorități e capitolul la care Republica Moldova șchiopătă mult, atât pe plan intern, la nivel de CETĂȚEN, cât și pe plan extern, ca și percepție a partenerilor de dezvoltare. ●

Octavian Zelinski

Uniunea Europeană e gata să sprijine societatea civilă din Anenii Noi

Reprezentanții asociațiilor obștești, grupurilor informale și mass-media din Anenii Noi au participat azi, 23 aprilie 2019, la sesiunea de informare organizată în cadrul Proiectului ”Dezvoltarea Societății Civile la nivel local în Republica Moldova”, finanțat de Uniunea Europeană și implementat de Fundația ”Konrad Adenauer”.

Reprezentanții programului au făcut o prezentare a activităților și genurilor de proiecte care pot fi finanțate, accentuând și activitățile neeligibile. Proiectele sunt de natură a consolida societatea civilă, comunicarea cu cetățenii, dar și de a promova valorile și principiile UE în rândul populației. S-a vorbit de faptul că prin intermediul programului Uniunea Europeană tinde să sprijine societatea civilă și cetățenii, nu neapărat autoritățile

locale, or anume cetățenii și ONG-urile sunt promotorii sinceri ai valorilor europene pe de o parte, dar și beneficiarii direcți ai proiectelor de dezvoltare care vin din partea UE.

Participanții au fost activi și au adresat moderatorilor întrebări privind scrierea proiectelor: alcătuirea bugetelor, cheltuielile eligibile și neeligibile, targetarea grupurilor-țintă, etc.

În cadrul acestui proiect, cu durata de implementare de trei ani, vor fi oferite granturi în valoare totală de circa 3 milioane de euro. Programul de grant este adresat organizațiilor societății civile locale, ce desfășoară activități în afara orașului Chișinău și care sunt direct responsabile de implementarea lor. Vor fi finanțate peste 150 de proiecte, orientate spre promovarea principiilor

bunei guvernări. O atenție specială va fi acordată proiectelor ce au drept obiectiv monitorizarea procesului de implementare a Acordului de Asociere RM-UE.

Termenul-limită de depunere, în cadrul acestei sesiuni de finanțare (vor fi 3 în total), este 31 mai. Proiectele vor avea o durată de până la 2 ani și bugete de la 1000 la 60 mii de euro, în dependență de tipul lor: local, regional și național.

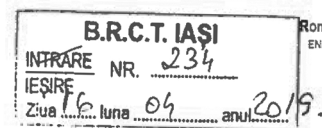
În cadrul sesiunilor de informare, ce au loc în toate regiunile Republicii Moldova, potențialii beneficiari de granturi sunt informați privind modalitățile de elaborare și depunere a dosarului, criteriile de selectare a beneficiarilor precum și activitățile planificate în cadrul inițiativei. ●

Cor. nostru

16 milioane din partea Uniunii Europene!

Programme funded by the European Union

Romania-Republic of Moldova EN-CROSS BORDER COOPERATION

Annex 8

PROJECT SELECTION COMMITTEE Of the 1st Call for Proposals Joint Operational Programme Romania - Republic of Moldova 2014-2020 NOTIFICATION TO THE APPLICANTS STEP 1

Date:

Applicant: Anenii Noi District Council

EMS-ENI Registration Number: 1HARD/4.1/79

Project Title: *Handle with care: patient friendly hospitals in the cross border area Romania and Republic of Moldova*

Dear Sir / Madam,

Thank you for submitting an application for the above call for proposals. Please use the registration number above in any correspondence regarding your application.

I am pleased to inform you that your project proposal was evaluated at STEP 1 and administrative & eligibility requirements have been met.

The Application Form with all its annexes will therefore undergo STEP 2 of the evaluation process - Technical and financial evaluation, in accordance with the selection and award criteria laid down in the Guidelines for applicants.

We advise you to check frequently the electronic mail and the EMS-ENI account for the project status and for any clarification request.

The above does not affect any potential grounds for excluding your project which may be established during the further steps of the procedure.

Yours faithfully,

Ion APOSTU

Coordinator of the Project Selection Committee

Consiliul raional Anenii Noi se numără printre puținele entități din Republica Moldova, care pot beneficia de finanțare nerambursabilă în cadrul programului transfrontalier al Uniunii Europene ”România - Republica Moldova 2014-2020”. Acum câteva zile evaluatorii din România au notificat instituția, OFICIAL, despre intrarea în faza finală de evaluare a proiectului de reparație a spitalului raional și a centrului raional de sănătate.

În cazul în care instituția reușește să se încadreze în termeni cu prezentarea studiului de fezabilitate și proiectului tehnic, finanțarea nerambursabilă a Uniunii Europene în cadrul acestui proiect va fi de aproape 16 milioane de lei! Contribuția CR Anenii Noi ar urma să fie de cca. 250 mii de euro timp de 2 ani.

În cadrul proiectului, numit ”Handle with care: patient friendly hospitals in the cross border area Romania and Republic of Moldova”, ar urma să fie reparate CAPITAL

și dotate cu echipament ultramodern sala de operații a spitalului raional, unitatea primiri urgente, iar lucrări de reparație capitală a acoperișului și pereților, dar și de amenajare a unui laborator, urmând să se desfășoare și în centrul raional de sănătate. Vor fi desfășurate și alte lucrări, ambele instituții urmând a deveni instituții-model în republică!

Proiectul a fost depus în mai anul trecut în parteneriat cu spitalele: județean Vaslui și de boli infecțioase Galați, cu un buget total de cca. 1,7 mln de euro!

Felicitări întregului raion, medicilor și pacienților, și mulțumiri echipei care a muncit anul trecut, timp de 3 luni, la proiect: președintele de atunci al raionului - Alexandru Barbarosie, responsabilul de scrierea proiectului - Octavian Zelinski, Petru Boicu, Lilian Gîncu, Nelli Buruiian, Nicolae Usatîi, Emilian Petrișor (București). ●

Cor. nostru

ATENȚIE! CONCURS!

Direcția Educație Anenii Noi anunță concursuri pentru ocuparea funcțiilor vacante de directori ai:

1. Instituției Publice Școala Primară Hîrbovăț
2. Instituției Publice Gimnaziul Cobusca Nouă
3. Instituției de Învățământ Liceul Teoretic Ion Creangă Hîrbovăț
4. Instituției de Învățământ Liceul Teoretic Emil Nicula Mereni

Detalii pe site-ul: www.aneniinoi.educ.md

SRL Mirealux solicită AMFSA pe un termen de 3 ani, în scopuri proprii menajere pentru sonda nr. 1350, amplasată în s. Mereni, r. Anenii Noi